

ጥንባር ሃገራዊ ድህነት ኤርትራ
ቤት ጽሕፈት ቤናን ባህሉን

جبهة الانقاذ الوطني الارتريية
مكتب الاعلام والثقافة

Eritrean National Salvation Front
Information and Cultural office

ርኢቶና ኣብ ህልው ኩነታት ኢትዮጵያ

ኣብ ጎረቤትና ኢትዮጵያ ቀቅድሚ ለውጢ ይኹን፡ ኣብ እዋን ልውጢ ክገርር ዝጸነሐን ዘሎን ህልው ፖለቲካዊ ዓሚቕ ቅልውላው ብኣንክሮ ኪንከታትሎ ጸኒሕናን ኣሎናን። ከምኡ ስለዝኾነ ፖለቲካዊ መሰርሕ ኢትዮጵያ ሓደገኛ መፍለዩ መንገዲ ይሒዝ ምህላው ብሓፈሻዊ ጥንቁቅ ኣቀራርባ ኪንእምትውን ጸኒሕና ኢና።

ኢትዮጵያ ከም ጂኦ ፖለቲካዊ ካርታ መጠን፡ ልክዕ ከምተን ኩለን ኣብ ዓለምና ዘሎዎ ሃገራት ብማሕበረ ፖለቲካዊ ሓይልታት መሰርሕ ዝተሃነጸት ሃገር ዳኣ'ያምበር፡ ብተፈጥሮ ዝቆመት ኣይኮነትን። ናይ ገዛእቲ ስርዓታት ፖለቲካ እንተ ተዓሪዩ እትዕረን እትሰምርንያ። ናይ ገዛእቲ ስርዓታት ፖለቲካ እንተ ተበላሽዩ እትሒዞ መልክዕን እትወስዶ ጊዜን በየገድስ፡ ብርግጽ እትሕንፈሽን እትብተንንያ። ስለዚ ኢትዮጵያ ብተፈጥሮ ከም ዝተወሃበት ማና ሃገር ጌርካ ምርኣይ ኣብ ዘብጽሕ ይብሉን።

ታሪኽ ገዛእቲ ስርዓታት ኢትዮጵያ ብብመድረኻቱ ናይ ውሱን ሕብረተ ሰብ ዝናን ረብሓን ዝሓሎዎ ሒላገትን፡ ኣብ ልዕሊ ብዙሓት ክፍልታት ሕብረተ ሰብ ድማ ብብግዜኡ እናረኸሰ ዝደምን ዝመግልን ቁስልታትን ዝሓደገዩ። ክልቲ በላሕቲ ተጻረርቲ ጫፋት ዝተሰከመ ታሪኻዮ። ናይ'ቶም ገዛእቲ ደርቢታት ወረሰቲ ዝናታትን ረብሓታትን ዝኾኑን፡ ናይ'ቶም ግዳያት ክፍልታት ሕብረተ ሰብ ዝኾኑን ፖለቲካውን በርጌሳውን ሕብረተ ሰብካዊ ሓይልታት፡ ብዛዕባ ጉዳይ ታሪኽ ኢትዮጵያ ዝምልከት ዛጊት ሓባራዊ መዕለቢ ክገብሩሉ ኣይከኣሉን ኣሎዉ። እዚ ጉዳይ'ዚ ኣብ ዝኾነ ፖለቲካዊ መድረኻት ኢትዮጵያ ናይ ገዛእ ርእሱ ዘይምርግጋእ ፖለቲካዊ ስምብራት የቀምጥ ኣሎ።

ህዝቢ ኢትዮጵያ ብብከባቢኡ ብዝተፈላለዩ ፖለቲካዊ፣ በርጌሳውን ሙሁራትን ሓይልታት፡ ሕቶ ሃገራውን ክልላውን ምርጫታት ኣብ እዋኑ ምክያድ፣ ሕቶ ሓደስቲ ክልላት ምምስራት፣ ሕቶ መንነት፣ ሕቶ ምምላስ መሬት፣ ሕቶ መልክዕ ፈደራልዊ ስርዓት፣ ሕቶ ምምሕያሽ ሕገ መንግስቲ፣ ሕቶ ባንደራን፣ ሕቶ ጊዝያዊ መንግስቲ ምቋምን ዝኣመሰሉ ክልላዊ ጸኒሖምን ኣሎዉን። ኣብ ርእሲኦም ካኣ ብብጊዜኡ ብዘይምቁራጽ ዝሕደሱ ሕቶታት ሰናይ ምሕደራን ሕቶ ዕድላት ስራሕን ይድረቡዎምዮም። እዞም ሕቶታት'ዚኣቶም ኣብ ኣሰላልፋ ማሕበረ ፖለቲካዊ ሓይልታት ኢትዮጵያ መሰረታውን ኣዝዩ ዝተቀለጠፈን ምቅይያራት ፈጥሮም ኣሎዉ። ከምኡ ስለዝኾነ ካኣ፡ ህልው ፖለቲካዊ ቅልውላው ኢትዮጵያ ብምልክዕ ኮማት (እኩባት) ዝረኣ'ዩምበር፡ ብመልክዕ ተናጽል ዝረኣ ኣይኮነን። እዚ ማለት ካኣ፡ ህልው ቅልውላው ኢትዮጵያ፡ ብህልው ጭቡጥ ኣሰላልፋ ማሕበረ ፖለቲካዊ፣ በርጌሳዊ፣ ሙሁራትን መራሕቲ ሃይሞኖታትን ዝረኣ'ዩምበር፡ ቁንጽብ ኣቢልካ ብዓይኒ ብልጽግና ፓርትን ህወሓትን ጥራይ ዝረኣ ኣይኮነን ማለት'ዩ። እዚ ካኣ ኣብ ህዝቢ ኢትዮጵያ ኮነ፡ ኣብ ኣህጉራዊ መሕበረ ሰብ ፍሉይ ትኩረት ዝሰሒብ'ዩ። እዞም ሕቶታት'ዚኣቶም ብሰልጡን ፖለቲካዊ ጥበብ ብብጊዜኦም ከከም ኣመጻጺኣኦም ስለዘይተፈተሉ፡ ንኢትዮጵያ የድምይዎ ኣሎዉ። ብስንኪኡ ኣብዚ እዋንዚ ኢትዮጵያ ኣብ ሓቀኛ መቐድም ሓደገኛ ጀቕጀቕ ፖለቲካ ሕንፍሽፍሽ ተረግጦ ኣላ።

ሓዲሽ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ብደክቶር አቢይ አሕመድ ዝምራሕ ዲክታቶርያዊ ፈደራላዊ መንግስቲ፡ ብመሰረት ሕገ መንግስቲ ኢትዮጵያ ብአቆጻጸራ ግእዝ ኣብ መወዳእታ ሰሙን መስከረም ሰነይ 25 መስከረም 2012 (5 ጥቅምቲ 2020) ሕጋዊነቱ ስለዘብቅዕ፡ ካብኡ ንደሓር ኣብ ኢትዮጵያ ብህዝቢ ዝተመርጸ ሕጋዊ መንግስቲ ስለይህሉ፡ ናይ ሓደራ ጊዘያዊ መንግስቲ ምቋም ከም ዝጠለበ ዝዝከር'ዩ። (መግለጺ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይ ረአ)። ከምኡ'ውን ቤት ምክሪ ፈደረሽን ኢትዮጵያ 26 መስከረም 2013 (6 ጥቅምቲ 2020) ሻዲሻይ ዘመን ቀዳማይ ኣኼባ ኢሉ ኣብ ዝሰመዮ፡ ናይ ትግራይ ክልላዊ መንግስቲ ሕጋዊ ስለዘይኮነ ምስኡ ዝተኣሳስሮ ዝምድና ከምዘይብሉን፡ ምስ ታሕተዎት መሓወራት ክልል ትግራይ (ቀበሌታትን ወረዳታትን) ጥራይ ከም ዝሰርሕን፡ ናይ ትግራይ ድጎማ ባጀት ምቅራጽን ወሰነ። (ውሳኔታት 6^ዕ ዘመን ቀዳማይ ኣኼባ ቤት ምክሪ ፈደረሽን ረአ)። እዚ ናይ ሕድሕድ ፍልጦ ምንፍፋግ ተርእዮዚ፡ ናይ'ቲ ኢትዮጵያ ዝጠሓለትሉ ስሩጽ ቅልውላው ጽዑቕ መግለጺ'ዩ።

ብድሕሪ'ዚ ሓፊሻዊ ሙብርሂ'ዚ መግላጽና፡ ንሕና ከም ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ፡ ከምቲ ኤርትራዊ ሃገራዊ ሰላም ዘገድሰና፡ ዘባውን ኣህጉራውን ምርግጋእን ሰላምን ኣዝዩ የዘገድሰና'ዩ። ንቐጻልነት ስሙር ህዝብን ስምርቲ ሃገርን ኢትዮጵያ ልዑል ሓቀኛ ሓልዮት ከም ዘሎና መጠን፡ ኣብ ህልው በሊሕ ቅልውላው ኢትዮጵያ ዘሎና መርገጺ ዝሰዕብ'ዩ።

- 1) ኢትዮጵያ እትሒዞ ዓይነት ግዝኣትን መልክዕ ምሕደራን ብዘይዝኾነ ቅድመ ኩነትን ብዘይዝኾነ ግዳማዊ ተጽዕኖታትን፡ ናይ ብሄራት፣ ብሄረ ሰባትን ህዝቢታትን ኢትዮጵያ ርትዓዊ መሰል ምጵኑ ንኣምን። ከምኡ'ውን ናይ ህዝቢታት ኢትዮጵያ መሰል ዝውክል፣ ወይ ዝትክእ ዝኾነ ግዳማይ ሓይሊ ከምዘይህልው ንኣምን።
- 2) ኣብ ውሽጣዊ ጉዳያት ኢትዮጵያ ኢድ ኣእታውነት ስርዓት ኢሳያስ ኣፈወርቂ ብትሪ ንኾንን።
- 3) ህልው ኩነታት ኢትዮጵያ ናብ ዝበኣሰ ከይቐጽል ምእንቲ፡ ህልው ተሃሞሲ ጭቡጥ ኩውንነት ኣብ ግምት ብምእታው፡ ክልትኡ ወገናት (ፈደራላዊ መንግስትን፡ ሓዲሽ ክልላዊ መንግስቲ ትግራይን) ቅቡል ሕድሕድ ሕድገታት ብምግባር፡ ሓደ ነቲ ካልእ ፖለቲካዊ ፍልጦ ምሃብ ንጽዊዕ።
- 4) እንተስ ህልው ሕገ መንግስቲ ምቕጻል ኮነ፡ ወይ ምምሕያሹ፡ ገለ ወገናት ኣብ ልዕሊ ካልኣት ወገናት ርኢቶኣም ብስነ ሞጎት ሓይሊ ብዘይምጽዓን፡ መላእ ተሻረኪቲ ሓይልታት ኢትዮጵያ ኣጠቓላሊ ሰላማዊ ፍታሕ ንምንዳይ፡ ብዘይቅድመ ኩነት ኣብ ክቢ ጠረጴዛ ሃገራዊ ዘተ ምክያድ ንጽዊዕ።
- 5) ኩሎም ፖለቲካዊ፣ ስብኻዊ፣ ሙሁራት፣ መራሕቲ ሃይማኖታት፣ ኣባ ገዳታትን ዓቢይቲ ዓድን ኢትዮጵያ፡ ስሙር ህዝቢን ስምርቲ ሃገርን ኢትዮጵያ ንምህናጽ ጥጡሕ ሰላማዊ ሃገር ሓቕፍ ፖለቲካዊ ባይታ ንምንጻፍ፡ ንዋላ ሓደ ወገን ዘይግልል ኣካቢ ጉባኤ ሃገራዊ ዕርቂ ብቅልጡፍ ምክያድ ንጽዊዕ።
- 6) ኣብ ሕቲ ጽላል ሃገራዊ ዕርቂ፡ ኩሎም ኢትዮጵያውያን ዝተሰማምዑሉ ሕገ መንግስቲ ዘውሒሶም ኣብ ትሽዓተኡ ክልላት ሃገራውን (ፈደራላዊ) ክልላውን፡ ኣብ ትግራይ ድማ ሃገራዊ (ፈደራላዊ) ምርጫታት ምክያድ ንጽዊዕ።
- 7) ሕብረት ኣፍሪቃን ኣህጉራዊ ማሕበረ ሰብን፡ ኢትዮጵያ ናብ ሓደጋ ሕንፍሽፍሽ ዝጎቱ ተጽብኣታት ንምግታእ ብዘይወዓል ሕደር ሰላማዊ ጻዕሪታት ከክይዱ ንጽዊዕ።

ቤት ጽሕፈት ዜናን ባህልን ግንባር ሃገራዊ ድሕነት ኤርትራ
12 ጥቅምቲ 2020

